

NOWA GAZETA ŁÓDZKA

Wychodzi codziennie po południu, oprócz niedziel i świąt uroczystych.

W soboty z dodatkami ilustrowanymi dla prenumeratorów.

Exemplarz pojedynczy 3 kop.

Na stacjach kolejowych 5 kop.

Prenumerata w Łodzi wynosi:

Rocznie 6 rb., półrocznie 3 rb., kwartalnie 1 rb 50 kop., miesięcznie 50 kop.
Za odnośzenie do domu 10 kop. miesięcznie.
Zagranicą miesięcznie rb. 1.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów w sprawach redakcyjnych od 9 do 1 w redakcji — Widzewska 106a. i od 7 do 8 w administracji ulica Przejazd 1.

Redakcja ulica Widzewska nr. 106a (Telefonu Nr. 20-22). Administracja — Przejazd nr. 1 (Telefon 20-30). Nr. skrzynki pocztowej 570.
Rękopisów drobnych redakcja nie zwraca.

W niedziele i święta Administracja otwarta od godz. 11 rano do 1 po południu.

Ogłoszenia: Nadesłane na 1 stronie 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, wśród tekstów 60 kop., reklamy po tekście 15 kop., nekrologia 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Zamiejscowe po 12 kop. za wiersz nonparcely. Ogłoszenia małe 1 i pół kop. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej 10 wyrazów.

Kantor własny: Warszawa, Marszałkowska 81a m 16. Tel. 198-65. Filje: Zgierz, Aleksander Lach, kiosk kolportacyjny. :: Zduńska Wola, Księgarnia Welenowskiego.

TEATR POLSKI

Cegielniana Nr. 63.

Dziś „Orle” w balacji Jutro po poł. „Oczem się nie mówi” Jutro wiecz. „Orle”

Opera i operetka Łódzka

Konstantynowska 16.

Dziś „Faust” Jutro po poł. „Kochany Augustynek” Jutro wieczorem „Rycerskość wieśniacza” i „Halka”

Opera i operetka Łódzka

Konstantynowska 16.

Tylko dwa występy gościnne

TADEUSZA LELIWY

znakomitego artysty-tenora opery warszawskiej i scen włoskich, — 1195—

który wystąpi w sobotę, d. 29 listopada w partii tytułowej i w niedzielę, wieczorem w operze Gounoda pod tyt. — — „FAUST” w partii tytułowej i w niedzielę, d. 30 listopada r. b. wieczorem w „Rycerskości wieśniaczej” i w „HALCE”.

Podaje się do wiadomości P. T. Pań, posiadających kuchnie gazowe, jakoteż tych, które zamierzają w takowe się zaopatrzyć, że

p. Wanda Królikowska

z Warszawy

specjalistka w gotowaniu, pieczeniu i t. d. na gazie, udziela bezpłatnie na miejscu w kuchniach, informacji o używaniu gazu dla powyższych celów do dnia 6 grudnia b. r.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Gazowni Miejskich w Łodzi przy ul.

Targowej № 35. Telefon 2-38.

WIELKI WYBÓR KAPELUSZY DAMSKICH „La Belle Saison”

PIOTRKOWSKA 83.

1194-12

Med.-DENTYSTA M. RIESNIK-EPSTEIN

powróciła z zagranicy i mieszka obecnie na ulicy DZIELNEJ № 14 (dom Urysona). 1188-50

zbytnią popularnością w Bułgari. Dzień po dniu gazety bułgarskie, zachowując wszelkie formy, przynoszą, jak najzacieklejsze ataki wybitnych osobistości na króla. Te ataki są tak wyraźne, że niepodobna ich nie zrozumieć.

Król Ferdynand i hrabia Berchtold.

W poniedziałkowym numerze dziennika „Zeit” ukazał się artykuł, poświęcony stosunkom hr. Berchtolda do króla Ferdynanda bułgarskiego. Artykuł ten brzmi w streszczeniu, jak następuje:

Sytuacja króla Ferdynanda tworzy obecnie jedną z najcięższych trosk austro-węgierskiego ministra spraw zagranicznych. Hr. Berchtold oparł, jak wiadomo—całą swoją politykę bałkańską na Bułgari. Na korzyść Bułgarii zaniechał nawet Rumunję i odstręczył ją od Austro-Węgier.

Tak samo i w swoim exposé hr. Berchtold żadnego innego państwa nie ocenił tak korzystnie, jak Bułgari. Zwłaszcza jego twierdzenie, że Bułgaria umiała znieść swoje klęski „bez wstrząśnienia wewnętrznego”, jest w chwili obecnej oświadczeniem niezmiernie ryzykownym.

Król Ferdynand nie cieszy się

Za kilka dni odbędą się wybory do Sobrania. Jeżeli rusofile dr. Danew i Geszow, którzy posiadali większość w dawnym Sobraniu, znowu ją zdobędą, w takim razie rządy króla Ferdynanda muszą się skończyć. Panować on nie może, ponieważ trudno byłoby mu razem pracować z Danewem i Geszowem, którzy go już dzisiaj otwarcie oskarżają o zdradę kraju.

Ale nawet na wypadek, gdyby obecny rząd, który w poprzednim Sobraniu nie posiadał większości, teraz ją zdobył, to w każdym razie rusofile będą mieli nadzwyczajnie silną mniejszość.

Większość tedy będzie mogła rządzić tylko wtedy, jeżeli będzie zawierała z rusofilami kompromisy. A w tych kompromisach król Ferdynand nie może brać udziału osobistego.

Król Ferdynand bawi za granicą, a mianowicie w Austro-Węgrzech już od sześciu tygodni, od 6 października.

W tym właśnie czasie, kiedy Bułgaria podlega procesowi wrzenia wewnętrznego i to wrzenia nie- slychanie niebezpiecznego.

Wystawa oryginalnych obrazów olejnych

Salonu sztuki Gustawa Seeliga z Berlina

151. Piotrkowska 151.

(w domu W-nego Adolfa Kindermanna.)

Świeżo wystawione dzieła: Profesora Hansa Dahl — Keller Reutlingen — Oswald Achenbach—Jose Gallegos—Frdr. Voltz—Leopold Szmuzler—Teodor Alt—Gerard Portcelzi—Tiet van der Quderaa—Hoffman Fallersleben—Franciszek Zmurko—Albert von Uhde—Carl Kronberger—Adolf Eberle i wielu innych.

Zaden kolekcjonista i miłośnik sztuki nie powinien zaniedbać okazji zwiedzenia tej wspaniałej wystawy pierwszorzędnych mistrzów, przyczem nie jest się do kupna obowiązany.

Wystawa trwać będzie tylko czas krótki. Ceny są stałe i przystępne.

Wystawa otwarta codziennie od 9 rano do 9 wieczorem.

Salon sztuki Gustawa Seeliga

SKLEP 151 Piotrkowska 151 SKLEP

Dr. B. Rejt,

Średnia 5, telefon 33-79.

Specjalista chorób: skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska.

Leczenie syfilisu salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i 914 (wśródzyfidei). Leczenie elektrycznością, elektroizją (usuwanie szpecących włosów) oświetlenie światła (tętnoskopia). Przyjmuje od 11 do 12 i pół i od 5-8. W niedziele i święta od 10-2 po poł. Dla pań oddzielną poczekalnia. 0321

Dr. Med. FOKSZANSKI

Zawadzka № 39. Tel. 21-67.

CHOROBY CHIRURGICZNE.

B. asystent Petersburskich klinik.

Przyjmuje codziennie od 5-7 po poł. 1900-40

ELEKTRYCZNE:**PIECE** do ogrzewania mieszkań i lokali wystawowych.**ŻELAZKA** do prasowania.**OGRZEWACZE** nóg.**ZAPALNICZKI** do cygar i papierosów.**IMBRYKI i SAMOWARY** do herbaty.**MASZYNKI** do kawy.**GARNCZKI i KOCIOŁKI** do gotowania.**PATRONY** do grzania piwa, mleka i t. p. płynów.**APARATY** do suszenia włosów.**PRZEWIETRZNIKI** (wentylatory) przenośna.**INHALATORY.****PODUSZKI i KOMPRESY****RURKI** do karbowania włosów.

poleca Tow. Akc.

„SIEMENS”
w Łodzi,

ul. Piotrkowska 96, dom własny.

Telefony:

4-22, 27-05 i 29-15.

Długie nieobecności króla w Bułgarii nie można usprawiedliwić interesami państwowymi, które musiałby załatwiać za granicą.

Do tej pory bowiem miał tylko posłuchanie u cesarza w Wiedniu i odbył kilka konferencji z hr. Berchtoldem. Na to wszystko wystarcząby kilka dni.

To dziwne zachowanie się króla potęguje—rzecz prosta, istniejące w Bułgarii niezadowolenie. Ono też wywołuje pogłoski o zamiarach zrzeczenia się tronu przez króla. Wszelkie zaprzeczenia tych pogłosek tutaj nie pomogą. Jedynym zaprzeczeniem skutecznym byłby powrót króla do Bułgarii.

Bankructwo polityczne króla Ferdynanda równałoby się strasznemu skompromitowaniu polityki hr. Berchtolda. Łatwo zrozumieć, że król Ferdynand znajduje się w złym nastroju.

Otoczenie hr. Berchtolda obawia się każdego dnia, że królowi Ferdynandowi zabraknie cierpliwości i złoży on koronę, zanim dojdzie do zamknięcia delegacji, skutkiem czego hr. Berchtold nie potrzebowałby się stykać osobiście z obu delegacjami.

Przyjaciele hr. Berchtolda pilnie wpływają na króla Ferdynanda, aby się zrzekał się tronu tak długo, do-

póki hr. Berchtold nie zamknie sesji delegacyjnej.

„Neue Freie Presse” na podstawie długiego szeregu informacji, zaczerpniętych w Wiedniu, w Berlinie, w Paryżu i w Londynie oskarża prosto króla Ferdynanda o tchórzostwo. Ten dziennik daje dosyć wyraźnie do zrozumienia królowi, że królowi, który chce zasługiwać na ten tytuł i cieszyć się zaufaniem swoich obywateli, nie wolno się bać. Król Ferdynand musi powrócić do Bułgarii, gdyż w przeciwnym razie istotnie osmielił się do podjęcia zamachu wszystkie żywioły, które mu są niechętne.

Jest to rzeczą charakterystyczną, że informacje londyńskie, ogłoszone przez „Neue Freie Presse”, uważa abdykację króla Ferdynanda za rzecz możliwą, ale w terminie późniejszym.

Dziennik „Zeit” drogą na Bukareszt otrzymał wiadomość, że w Bułgarii stanowczo przygotowuje się przewrót polityczny. Nie jest wykluczoną wojna domowa. Ta wojna domowa napawa Rumunję wielkimi obawami, ponieważ Rumunja jako sąsiadująca bezpośrednio z Bułgarią na długiej linii granicznej, odczuje w mierze wysokiej następstwa wojny domowej w Bułgarii.

Warto jeszcze wspomnieć, że dzienniki wiedeńskie podkreślają radę, którą hrabia Berchtold dał królowi Ferdynandowi. Król Ferdynand powinien powrócić do Sofji jak najprędzej i starać się o polepszenie stosunków z Rumunją i Grecją. Dyplomacja austriacka hołduje zapatrywaniu, że poprawa stosunków Bułgarii z Rumunją i Grecją leży w granicach możliwości.

Z pism rosyjskich.**Zmaltretowany projekt.**

„Birż. Wied.” na wstępie środowego numeru zamieszcza kilka gorzkich uwag nad zmaltretowanym w Dumie projektem prawa prasowego:

„Komisja prasowa przyjęła termin kontroli dla niektórych wydań prasy nieperjodycznej. Wprawdzie urzędowa redakcja odpowiedniego punktu w projekcie została odrzucona. Tylko wydawnictwa objętości do dwóch arkuszy druku winny być przedstawione urzędnikom do spraw prasowych na 24 godziny przed wypuszczeniem w świat. Ale to osłabienie represji nie zmienia bynajmniej jej zasadniczej linii. Wprowadzenie terminu kontroli w jakimkolwiek stopniu i w jakiejkolwiek mierze—to skryte przywrócenie cenzury. Daremnie przedstawiciel urzędu starał się dowiedzieć, że chodzi tu li tylko o przeglądnięcie [wydawnictwa, o możliwość, na podstawie przeglądu, nałożenia preventywnego aresztu. To równoznaczne jest z cenzurą preventywną. Zwłaszcza tu punkt widzenia starano się ze strony urzędowej obronić innymi słowami, których sens był jednak dość przejrzysty. Prasa powinna odpowiadać jedynie przed sądem. Dlatego też ściegać sądownie można li tylko występną czyn prasę, — nie zaś przygotowanie do takowego. Każdy inny stosunek do prasy czyni ją niewolną i obciąża jej położenie. Czemu wydawnictwo obszerniejsze nad dwa arkusze, wyjęte jest z pod działania terminu kontroli?”

Ponieważ jest droższe i jako takie mniej dostępne dla szerokich mas. Oto jedyny argument w obronie tezy, niweczącej zasadę wolności drukowanego słowa.

„Ale dość ten argument usłyszeć aby go natychmiast ocenid godnie. Pragnę utrudnić dostęp taniej literatury do mas, t. j. uczynić rzecz wręcz przeciwną zasadom postępu i rozwoju.”

„Że takie chęci kierują biurokracją—to rzecz zrozumiała i zupełnie naturalna.

Ale październikowcy? — Oczywiście—też rzecz naturalna. Gdy inaczej trudno zrozumieć, dlaczego październikowi członkowie komisji głosowali za terminem kontroli, wbrew własnemu ich projektowi, który żadnym podobnych terminów nie przewiduje.

Zdradzili zatem swój projekt i bodaj jedną drogę uzyskali jako hamulec dla wydawnictw, mogących mieć dostęp do szerokich mas.

Żąd ten lek? Mamy przed sobą doświadczenie wolności prasy we Francji, Anglii i Niemczech, gdzie chyba władza również czuwa nad nienaruszalnością ustroju państwowego, moralnością i t. d.

A jednak tam represja sądowa uważana jest za środek zupełnie dostateczny dla walki z przestępstwami prawnymi. I gdyby październikowcy szerzej byli za swobodą obywatelską, nie głosowałoby pewnie za terminem kontroli, który zadaje śmiertelny cios zasadzie wolnej, jedynie przed sądem odpowiedzialnej prasy”.

Informacje.**Nowe wyjaśnienie praw zasadniczych.**

Rada ministrów wkrótce będzie rozpatrywała nowe zagadnienie dotyczące praw zasadniczych. Sprawa powstała z inicjatywy ministra marynarki i dotyczy art. 96.

Ministerjum zauważyło, że w zatwierdzonym przez izby programie budowy floty nie przewidziano wielu zagadnień o charakterze administracyjnym i wojennym, które według ministerjum nie podlegają kompetencji instytucji prawodawczych.

Ministerjum uznało za potrzebne, aby raz ustalić tę sprawę, wydać osobne prawo które, według ministerjum może być przeprowadzone w drodze zastosowania art. 96 praw zasadniczych.]

Do projektowanego prawa mają wejść zagadnienia, dotyczące rozmieszczenia eskadr, ich składu, liczby i t. p.—co ma zostać wyjęte z pod kompetencji izb prawodawczych.

Pasażerowie i wagony restauracyjne.

Wskutek ciągłych nieporozumień z pasażerami w wagonach restauracyjnych, główny zarząd kolejowy wydał nowe przepisy, według których pasażerowie mogą korzystać z wagonów restauracyjnych podczas ogólnych śniadań i objadów, a także poza godzinami ogólnymi przy okolicznościach podług cennika.

Korzystać z wagonów restauracyjnych mogą pasażerowie wszystkich trzech klas z przestrzeganiem ścisłego porządku zapisu.

Zapis pasażerów na śniadania i obiady skutecznia się podług starszeństwa klas w których jadą.

Podczas przebywania w wagonie restauracyjnym, pasażerowie winni mieć z sobą bilety przejazdowe, w przeciwnym bowiem razie podlegają karze w stosunku podwójnej ceny bileta 2 klasy od ostatniej stacji kontroli do miejsca ujawnienia.

Z senatu.

Min. sprawiedliwości wnosi do Izby projekt prawa o utworzeniu trzeciego departamentu senatu, do kompetencji którego należeć mają następujące sprawy: 1) ściągania podatków, ceł i t. p. 2) o dostawach, 3) o wydawaniu fundusów urzędnikom, 4) o emeryturach, 5) o przywilejach służbowych i t. d. W I-ym departamencie na mocy tego projektu ma być 21 senatorów, w 2im—24, w 3im—15, w dep. heroldji—11 i w sądowym—13.

Z Cesarstwa.**+ Przypadek L. Andrejewa.**

Owładaj w teatrze Aleksandrowskim w Petersburgu przykra przypadek spotkała Leonidas Andrejewa. Na scenie teatru odbywały się próby z ostatniej sztuki Andrejewa p. t. „Nie zabijaj”. Andrejewa chciał być obecny na próbie. Jakież było jego zdziwienie, gdy w drodze za kulisz zagroził mu drogę urzędnik teatralny, który obejmując ubranie Andrejewa, oświadczył, że taki obszarpaniec nie może być autorem sztuki i wyrzucił go za drzwi. Z oprosji wyratował go dopiero jeden z woźnych i ułatwił przedostanie się Andrejewowi na scenę.

+ Referat o procesie Bejlisa. Nacjonaliści petersburscy zwrócili się do ministra spraw wewnętrznych, Maklakowa, z prośbą o pozwolenie urządzenia w klubie szlacheckim zebrań dla złożenia referatów w sprawie Bejlisa. Minister zezwolił, ale pod warunkiem, że przy wejściu

KAZIMIERZ OSSOWSKI

INŻYNIER 17-26

OBRONA PATENTOWA Petersburg—Wozniesienskij Prospekt 20.
Berlin—Potsdamerstrasse 45.

na sąle zaprowadzona będzie ścisła kontrola, aby na zgromadzenie nie przedostał się nikt obcy.

+ **Zuchwała kradzież.** W Petersburgu w centrum miasta, na Izmajowskiem Prospektie, złodzieje oderwali 3 pudy ornamentacji miedzianej z pomnika „Stawy”, wzniesionego ku upamiętnieniu zwycięstw nad turkami. Jeden z przestępców, złodziej-recydywista został złapany. Drugi uciekł.

+ **Walki kogutów.** W Petersburgu w ostatnich czasach wznowione zostały walki kogutów, którym ze szczególniejszą lubością przypatrują się damy petersburskie.

Z Litwy i Rusi.

□ **Echa zajść w kościele**
Przybył do Wilna delegowany przez ministra spraw wewnętrznych wice-dyrektor departamentu wyznań obcych p. Tiszelnikow dla przeprowadzenia śledztwa w sprawie majowych zajść w kościele św. Jana w Wilnie.

Z Królestwa.

§ **Wznowienie wykładów**
Wtorek rozpoczęto na nowo wykłady w szkole sziogarów w Dąbrowie, przerwane z powodu epidemii szkarlatyny na którą zapadło kilku cieksternów w internacie.

§ **Awantura w restauracji**
W pewnej restauracji w Będzinie między handlarzem obrazów W. a właścicielką restauracji z powodu rachunku doszło do awantury połączonej z bójką, w której osoby zainteresowane poraniły się wzajemnie, przyczem potłuczono sporo kufla, szklanki i innych naczeń co kruchszszych.

Bójce kres połayła policja, aresztując winnych.

§ **Skutki wścieklizny**
Z Zawiercia wyjechało do Warszawy, do kliniki dr. Palmirskiego pięć osób pokąsanych przez wściekłego psa. Pies był własnością mieszkańca Zawiercia p. Edwarda Juszczyńskiego, który również został pokąsanym, wraz z kilku innymi jeszcze osobami. Wezwany weterynarz skonstatował wściekliznę i polecił pozabijać wszystkie psy, znajdujące się w Zawierciu. Jak się okazało, dużo ludzi i psów zostało pokąszonych przez psa wściekłego.

§ **Ciętka praca.** Zarząd kopalni miłowickiej z braku roczników kopalniaszych w ubiegły poniedziałek sprowadził 100 górników galicyjskich, którym robota górnicza wydała się za ciężką.

W dniu wczorajszym porzucili więc pracę i wyjechali z powrotem do Galicji.

Z sąsiedztwa.

X **Zaczadzenie w gminnym areszcie.** (a) W Zelowie powiatu Łaskiego za skandal na ulicy osadzono dwóch miejscowych mieszkańców w areszcie gminy Bym. Aresztanci zostali użyci do wyładowywania węgla z wozu do komórek w podwórzu kancelarii gminnej.

Przy tej sposobności ukradkiem przeniesli do celi kilkanaście kawalków węgla i w nocy napalili tym węglem w piecu.

Nazajutrz gdy stróż kancelaryjny zdziwiony milezieniem w celi otworzył drzwi, ujrano na tapczanach dwa trupy.

Unoszący się w celi trujący gaz węglowy niepozostawia wątpliwości co do przyczyny śmierci.

Na miejscu wypadku zjechał wczoraj nacelnik straży ziemskiej powiatu łaskiego, kapitan Mjaczokow, i władze sądowo-śledcze.

Park miejski przy ulicy Pańskiej.

(a) **Prace nad wykończeniem parku** miejskiego przy ul. Pańskiej postępują naprzód w szybkim tempie, o ile na to pozwala szczupłe a-ygoowanie funduszków, na ten cel przeznaczonych.

Posadzono 23909 sztuk drzew alejowych, lip, jesionów, jarzębia i t. p.

Krzewów wszelkich gatunków, bzów, jaśminów i in. posiadano 62302 sztuki, ponadto po trawnikach ukończono sadzenie t.

niejszych przedstawicieli miejscowych z udziałem działaczy z Warszawy, już odbywają się od kilku tygodni.

Koncert prof. A. Michałowskiego.

Two muzyczne imienia Szopena urządził jutro koncert symfoniczny z udziałem znakomitego pianisty profesora Aleksandra Michałowskiego, jednego z najlepszych interpretatorów Szopena.

Koncert zapowiada się świetnie.

„Casino“.

Główną atrakcją dzisiejszego bogatego programu w Casino jest dramat detektywów, zaczerpnięty z przegód tak wielkiego detektywa, jakim jest w okresie obecnym Nick Winter p. t. „Tajemniczy profesor”. Widzimy tu bandę apaszów, która wzięła sobie za cel zniweczenie szczęścia rodzinnego oraz zatrucia ostatnich paru lat życia pozostałych markizowi Armor, który nie pozwolił synowi swemu ożenić się i wygnął go z domu rodzicielskiego. W 2 lata po śmierci ostatniego, zdjęty skrucia ogłasza, iż pragnąłby widzieć wdowę po nieszczęsnym synie swym. Hrabina Armor, która żyła w biedzie z córeczką swą, przeczytawszy ogłoszenie to z radością wieścią powyższą dzieli się z wszystkimi. Apasze zamykają ją z córeczką w lochach, sami zaś przywłaszczają sobie jej papiery. Tu występuje Nick Winter, jako zbawca spokoju Markiza Armora, jego nieszczęsnej synowej i wnuczki. Widzimy szereg efektownych scen, odznaczających się nadzwyczaj bogatą wystawą. Znaczące należy, iż obraz ten demonstrowany jest w naturalnych kolorach.

Z Tow. Przyszłość.

Zwyczajne niedzielne zebranie członków Tow. abstynent, „Przyszłość” odbędzie się w niedzielę, d. 30 listopada punktualnie o godz. 2 i pół po połud. w lokalu przy Stow. nauczycielskiem, Konstantynowska 5.

Na porządku dziennym m. in. ustanowienie terminu wyboru zarządu na kadencję 1914.

Zabrze poprzedzi odczytanie referatu p. t. „U źródeł zbrodni”, pióra p. Wł. Skawronjeka.

Członkowie proszeni są o wczesne przybycie, by umożliwić życzącym być na odczytanie D-ra Skalskiego w Tow. Krzew. ośw. skorzystanie z tegoż odczytu, rozpoczynającego się o godz 4 ej.

„Wiedza“.

Two „Wiedza” urządzi w nadchodzącą niedzielę dla 30-go listopada r. b. następujące czytanki dla dzieci.

1. W sali Geyera (Piotrkowska 289) „Moi przyjaciele”.

2. W sali Poznańskiego, (Ogrodowa 18) „Lat temu 900”.

Wejście 2 kop.

Początek o godz. 2 1/2 po poł.

Rewizja kas poź. oszcz.

Onegdaj przyjechał do Łodzi inspektor do spraw drobnego kredytu gubernji piotrkowskiej M. N. Krestjanow, który rewidował w Zgierzu i Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe, II żydowskie i marjawickie. (a)

Podwieczorek.

Towarzystwo wpisów i zapomóg dla szkół średnich (przy Gim. pols.) urządzi w niedzielę dnia 30 b. m. „Podwieczorek” między godz. 3 a 8 wieczorem w cukierni Komara (róg ul. Piotrkowskiej i Benedykta) na korzyść niezamożnych uczniów.

Napewno tak piękny cel zgrupował tłumy publiczności, mającej okazję w ten sposób przysporzyć funduszy T-wu.

„Luna“.

Teatr „Luna” od dziś do poniedziałku włącznie demonstruje wspaniały program. Na urozmaiconą, bardzo ciekawą całość, składa się sensacyjny dramat w 4-ch częściach w wykonaniu najwybitniejszych dąbskich artystów pod tytułem „Pożar cyrku” i wiele in.

Tania szkoła kroju.

(z) Szkoła kroju p. A. Kopydłowskiej urządziła dla osób mniej zamożnych kursy wieczorne z dniem 1-go listopada r. b. Opłata tygodniowo po rb. 1. Uczennice szyć mogą z własnych materiałów.

Szkoła p. Kopydłowskiej istnieje od lat kilku w Łodzi. Opłata za cały kurs wynosi rb. 50; połowa przy wpisie, a druga połowa po upływie paru tygodni.

Odczyt T. K. O.

Towarzystwo Krzewienia Oświaty przypomina, że jutro t. j. w niedzielę 30 listopada, o godz. 4 po poł. w lokalu przy ulicy Mikołajewskiej № 11 dr. St. Skalski wygłosi odczyt p. t. „Ochrona pracy w prawodawstwach różnych krajów”.

„Odeon“.

Dzisiejszy program „Odeonu” odznacza się niezwyklej dobrocią przez dyrekcję wielkiego arcydzieła kinematograficznego z niezrównaną artystką Astą Nilsem w głównej roli.

Obraz ten jest pierwszym w sezonie obecnym z nowej serii z udziałem Asty Nilsem. Obraz ten został zakupiony przez dyrekcję „Odeonu” na wyłączną własność.

Asta Nilsem występuje tu jako córka wielkiego generała ościennego państwa, który został wysłany dla zakupu nowego systemu aeroplanu.

Dramat ten p. t. „Ofiara obowiązku obywatelskiego” w 4 wielkich aktach, odznacza się efektywnością i nadzwyczaj ciekawymi scenami z dziejów awistyk.

Z teatru „Oaza“.

Wobec stałego powodzenia, jakim cieszy się olbrzymi dramat w 5 aktach „Krzyżacy” dyrekcja teatru, powodując się chęcią spopularyzowania tego arcydzieła wśród szerszego ogółu naszego miasta, postanowiła obraz ten demonstrować nadal aż do poniedziałku włącznie.

„Optique Parisienne“.

Ulegając współczesnym upodobaniom publiczności, dyrekcja w bieżącym programie umieściła wspaniały, sensacyjny dramat w 3 wielkich częściach p. t. „Wystrzał śmierci”.

Sprawa Ronikiera.

Incydent.

Licznie zebrana na wczorajszym posiedzeniu publiczność nie spodziewała się, że będzie świadkiem incydentu, który może pociągnąć za sobą nieprzewidziane następstwa.

Oto po przerwie prokurator komunikuje, że otrzymał zawiadomienie, że pan Maciaszek, właściciel sklepu z kwiatami przy ul. S-to Krzyskiej 17 i subjekt jego pan Gronkiewicz, chcą wystąpić w charakterze świadków. Mają oni zeznać, że hr. Ronikier w dzień zabójstwa Stasia kupował u nich kwiaty. Prosi więc prokurator o zbadanie tych świadków.

Oświadczenie prokuratora wywołało na sali konsternację. Wywiązała się żywa polemika między stronami.

Obrona w wielkim wzburzeniu robi zarzut prokuratorowi, że w oświadczeniu swym podał już treść tego, co ewentualnie i dopiero po zgodzie sądu mogliby powiedzieć pp. Maciaszek i Gronkiewicz.

Ze względu na to wszystko, obrona żąda przewy półgodzinnej, w czasie której chce się naradzać, co, wobec tego ma przedsięwziąć.

W sprawie tej w nocy dokonano rewizji w sklepie Maciaszka.

Zbadano dalej p. Teodorowicza, który stwierdza, że w przeddzień zbrodni był z Ronikierem w kinematografie w Lublinie.

Świadek, p. Pleszczyński, dyrektor Tow. kredytowego również ustala, że Ronikier w przeddzień zbrodni był w Lublinie.

Ostatnia zeznaje Gajewiak, prostytutka, która w przeddzień zbrodni, wieczorem, była z gościem w pokoju, gdzie zamordowano St. Ch.

Telegramy.

Tel. P. A. T. W. A. T. i własne z dn. 27. Spiszek w Mandzurji.

MUKDEN (P) Wykryto spiszek monarchistów, przygotowujących powstanie w Mandzurji południowej, w celu zawładnięcia Mukdenem. Przywódcę byłego oficera aresztowano.

Dżuma.

URALSK (P) Zachorowało na dżumę 27 osób, zmarło 14; pozostało chorych 32.

Powstanie meksykańskie.

NOWY JORK. Do New York Herald donoszą, że powstańcy meksykańscy zniszczyli za pomocą dynamitu całe miasteczko Ciudad Victoria. Przebiegło 1,400 osób pozostało bez dachu na głowę.

Poćgig za wachmistrzem.

KRAKÓW. Wachmistrz rosyjskiej straży pogranicznej posterunku w Pilawie, Jokimowicz, jeździł kanno po terytorjum galicyjskiem. Żandarmerja austriacka zaalarmowała okoliczne posterunki i urządziła poćgig oraz obławę. Jokimowicz uciekał bezdrożami po wzgórzach lesistych koło Krzeszowicz. Nakoniec pod Paczoltowicami runął z koniem z wysokiej skały, połamał ręce i nogi. Wachmistrza przewieziono do Krakowa do szpitala wojskowego.

Awantura antipruska.

STRASBURG. W Luksenburgu doszło do awantury antipruskiej. Na dworcu ustawiono posąg ministra kolei, Breitbacha. Zgromadził się tłum, który począł wołać: „Precz Breitbacher, precz Prusy. Poliejcie rozproszyć demonstrantów.”

NOWY JORK. Z Meksyku donoszą, że powstańcy po barbarzyńsku obeszli się ze zdobytym miastem Ciudad Victoria. Prawie wszystkie gmachy wysadzili w powietrze i wogóle zrównali miasto z ziemią.

Pożyczka wojenna we Francji.

PARYŻ. Przez cały dzień wczorajszy parlament obradował nad pożyczką wojenną. Debaty były dość burzliwe, wygłoszono olbrzymią ilość przemówień, które jednak nie przyczyniły się do wyjaśnienia sytuacji.

Sport.

Gry o mistrzostwo piłki nożnej.

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się tylko jedna gra o mistrzostwo piłki nożnej między „Kraftem” i „Sport und Turnverein”. Druga gra między klubem „Nev-Castle” i „Victorja” nie dojdzie do skutku, gdyż delegaci klubu „Victorja” oświadczyli, iż usuwają się od dalszych gier o mistrzostwo w bieżącym sezonie.

Zawody między Tow. gimnastycznym „Kraft” i „Sport und Turnverein” odbędzie się na boisku przy ul. Wodnej nr. 4 o godzinie 9 i pół przed południem. W obu drużynach dokonane zostały pewne zmiany, które czynią niedzielne spotkanie interesującym. Obowiązki sędziego pełnić będzie p. Miller.

O mistrzostwo piłki nożnej odbędą się jeszcze dwa matche między „Kraftem” i „Touring-Clabem” i Tow. „Nev-Castle” i „Sport und Turnverein”. Z ukończeniem jednak oficjalnego sezonu rozegrają jeszcze tutejsze kluby szereg gier towarzyskich, które trwać będą aż do świąt Bożego Narodzenia.

Numer dzisiejszy, łącznie z ilustrowanym dodatkiem literackim, składa się z 12 kolumn.

Wina „Chasta“

są nieporównane w smaku i dobroci.

Skład, Piotrkowska 99.

WSZELKIE INTERESA

handlowe, przemysłowe, sprzedaż, kupuje, zamieniam, wydzierżawiam, lokuję kapitały, poszukuję współników, Kamiński, ul. Przędzalniana 37-a.

By niespodziankę zrobić na święta, Zaopatrzylem niebawem swój skład Szkatułkami ozdobnymi z perfumami, Kto je dostanie, ten będzie i rad. Też wodę kolońską, wyborne mydełko i pudry ich głębie skrywają, A w drugich szczoneczki i proszki do zębów Które wymaganiom największym odpowiadają. Prócz tego też mleko znane Illiowe i pasty i kremy do twarzy, O takich rzeczach wiem bez przesady, Każda paniuszka, kobieta tu marzy. Dla tego też proszę wstąpić czempredzej Do mego sklepu aptecznego, Wybrać dla zony, i miłej kochanki, Cóż znakomicie napewno dobrego.

HUGO GRAMS

Skład apteczny i perfumerja

ŁÓDŹ, Wodny Rynek. 2080-6-1

„ODEON“

Dwa arcydzieła kinematograficzne.

Dziś do poniedziałku włącznie między innymi:

Pierwszy obraz wszechświatowej artystki Asty Nilsem w sezonie obecnym.

ASTA NILSEN jako SZPIEG

w 4 aktowym dramacie „Ofiara obowiązku obywatelskiego”

Nad program: „Maks Linder na wakacjach”

Arcydzieło sceny! z królem śmiechu w głównej roli.

Ceny zwyczajne. Ceny zwyczajne.

DODATEK LITERACKI.

do N-ru 83 „Nowej Gazety Łódzkiej”.

Marja Skłodowska-Curie.

Gdy przed dwudziestu laty Marja Skłodowska wyjeżdżała z Warszawy po świetnym ukończeniu gimnazjum, po przebyciu studjów wyższej matematyki i po odbyciu ćwiczeń praktycznych w pracowni fizycznej Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie, — w młodej głowie, niewątpliwie, roily się już wówczas marzenia o wielkiej, twórczej pracy na wspaniałem polu nauki, o zdobyciu na niem sławy dla siebie a chwały dla narodu, z którego wyszła. Marzenia te ujęte zostały w karby niespożytej energii, nie tej, tak, niestety, właściwej polakom, co od czasu do czasu wybucha płomieniem gwałtownym, by niebawem zgasnąć za łada podmuchem niepomyślnego wiatru, — lecz energii cichej, spokojnej, wytrwałej, podążającej naprzód, podsycanej trudnościami, na drodze swej napotykanemi. I owe marzenia szybko się ziszczały.

Dwadzieścia lat temu p. Skłodowska, po ukończeniu wydziałów fizyko-chemicznego i matematycznego w uniwersytecie paryskim, otrzymała „licencjat” nauk matematycznych, a już w ciągu dziesięciu lat najbliższych, zdobyła sobie sławę w świecie wiedzy, sławę uwieńczoną doktoratem uniwersytetu paryskiego, trzema nagrodami „Gagnera” udzielonemi przez Paryską Akademię Umiejętności, wreszcie nagrodą Nobla, otrzymaną wraz z Becque-relem i z mężem swym Piotrem Curie, profesorem Sorbony paryskiej.

Ostatnie dziesięciolecie, — to już pochód tryumfalny p. Skłodowskiej zarówno po drodze badań nad odkrytym przez nią radem, jak i na polu odznaczeń i nagród. Najpierwsze w świecie instytucje naukowe ubiegają się o zaszczyt zaliczenia p. Skłodowskiej-Curie w poczet swych członków; uniwersytet paryski oddaje jej katedrę fizyki ogólnej na wydziale matematyczno-fizycznym, wakującą po tragicznej śmierci jej męża. Wreszcie dwa lata temu nazwisko znakomitej rodaczki naszej po raz drugi znajduje się na liście laureatów fundacji Nobla. Tym razem nagrodę otrzymuje niepodzielnie!

Czyż trzeba wspominać o wiekopomych odkryciach, z któremi nazwisko p. Skłodowskiej-Curie ściśle jest związane? Od badań nad uranem i pechblendą z Joachimstalu, doszła wraz z mężem swym do odkrycia nowego metalu, który małżonkowie Curie nazwali „polonium”, — „du nom du pays d'origine de l'un de nous”, — jak brzmi ostatnie słowa referatu, przeznaczonego dla paryskiej Akademii Nauk. A dalej, od uranu do odkrycia radu z jego właściwościami był krok jeden, krok potężny, wprowadzający ludzkość w istną dziedzinę cudów. Równocześnie z badaniami laboratoryjnymi, z pod pióra uczonej naszej wychodzi liczny szereg dzieł, zaczynając od rozprawy, w r. 1898 ym wydanej „Sur une nouvelle substance radioactive (le radium)”, aż do dwutomowej pracy z r. 1910-go „Traité sur la radioactivité”. Na podstawie odkrycia pani Skłodowskiej-Curie długi szereg uczonych oddaje się badaniom nad całym działem zjawisk, dotychczas nikomu nieznanych. A w szeregu tym widnieją nazwiska pierwszorzędnym umysłów współczesnych, jak Ramsay'a, Rutherforda, Markwalda i wielu innych.

We Francji, w Paryżu, na ziemi, która była kolebką nowoczesnej chemji, Skłodowska-Curie znalazła teren do swych prac, wprowadzających świat cały w podziw, w zdumienie, w zachwyty. Ale na tej ziemi francuskiej, wśród całego zastępu francuskich pomocników swoich, przy boku męża, francuza, — zawsze polką się czuła, ani na chwilę nie zapomniała o tem marzeniu z czasów dziewczęcych, aby z pracy swej uwić wieniec chwały dla Polski. Pisma świata całego, opisując zdobycze przez nią dokonane, pisały zwykle o Curie-Skłodowskiej; nawet przez długi szereg lat nasze czasopisma taki porządek jej nazwiska utrzymywały. Na szpaltach tych naszych pism parokrotnie pojawił się nawet żal, że umysł tak świetny, promieniejący sławą na świat cały, stracony jest dla narodu polskiego. A pisano tak, na tej tylko pod-

stawie, że pisma niemieckie stałe, systematycznie, a francuskie dosyć często, nazywały p. Skłodowską-Curie: uczoną francuską.

Żal ów był najzupełniej nieuzasadniony. Zapomniano, że na wszystkich swych pracach naukowych znakomita rodaczka nasza zawsze kładła swe panięskie nazwisko na początku, a to umyślnie w tym celu, aby jej pochodzenie polskie nigdy nie podlegało wątpliwości, a równocześnie, aby w ten sposób zaprotestowała przeciw przywłaszczaniu jej narodowości przez francuzów, lub pomijaniu jej przez niemców. Zapomniano, że pierwszy metal, jaki światu w darze przyniosła, nazwała „polonium”. Nie pamiętano, że jedną z najpierwszych swych prac o badaniach nad promieniotwórczością, p. t. „Poszukiwania nowego metalu w pechblendzie”, nadesłała własnoręcznie po polsku napisaną do re-

dakcji warszawskiego miesięcznika „Światło”, a nieraz też pracami swemi, na wagę więcej niż złota cenionemi przez niemców, francuzów, anglików, obdarzała bezinteresownie redakcję „Wszczęświata”. Jak dziecko, kochające całym sercem swych rodziców, biegnie do nich radośnie, by podzielić się zdobyciami swej obserwacji, tak znakomita rodaczka nasza ze wszystkimi nowemi zdobyciami swej wiedzy, do Polski najpierw się zwracała. Trzeba dowodów? Dość wspomnieć, że pierwsze barwne fotografie, wykończone przez Lippmana na zasadzie odkryć i według wskazówek Skłodowskiej-Curie, — przedmiot, którego wartości historycznej i muzealnej określić nawet niepodobna, — znajduje się w skromnych i stosunkowo ubogich zbiorach naszego Muzeum.

Tę miłość dla kraju, to ukochanie ojczyzny, dostojna uczona wieńczy dziś,

stawiając jakby pierwszy krok na drodze utworzenia polskiej pracowni radiologicznej, którą sama powołuje do życia przy Tow. Naukowym, i którą sama kierować będzie, poświęcając jej corocznie parę miesięcy, wolnych od zajęć profesorskich w paryskim uniwersytecie. Dzień ten, dzięki znakomitej uczonej naszej doniosłe ma znaczenie dla kraju, dla jego nauki, dla jego sławy. W dniu tym społeczeństwo nasze składa dostojnej rodaczce wyrazy hołdu należnego jej genialnemu umysłowi, a zarazem podziękuję, należnej jej sercu, którem, ukochawszy gorąco kraj swój, pragnie przed światem całym złożyć świadectwo, iż Polska, pomimo ciężkich, trudnych warunków, dotrzymuje kroku innym społeczeństwom na drodze najcenniejszych zdobyczy: wiedzy i prawdy.

JAN MATEJKO.

TROJDEN, KSIĄŻĘ CZERSKI.

CZECHOW.

75,000.

Późnym wieczorem przez Twerski bulwar szli dwaj przyjaciele. Jeden z nich wysoki, męzny brunet w znoszonem, niedźwiedziem futrze i cylindrze, drugi — mały, ryży w złotym palcie z białemi kościanymi guzikami. Obaj milczeli. Brunet z cicha pogwizdywał; ryży ponuro patrzył sobie na nogi i splotał raz-po raz.

— Może usiądziemy? — zaproponował brunet, gdy wdali zarysowała się sylwetka Puszkina i światełko nad bramą monasteru.

Rudy zgodził się w milczeniu...

— Mam do ciebie małą prośbę, Mikołaju Borysyczul! — odezwał się, po krótkim milczeniu, brunet. — Nie możesz czasem, mój kochany, pożyczyć mi dziesięciu — piętnastu rubli? Za tydzień oddam.

Rudy milczał.

— Nie zwracał bym się do ciebie, gdyby nie potrzeba. Djabełny kawał wyrządził mi dziś los... Żona dała mi bransoletkę, abym ją zastawił, bo potrzebuje zapłacić wpis za siostrę w gimnazjum... Zastawiłem... i, masz tobie, przegrałem niespodziewanie te pieniądze w stukółkę...

Lekkomyślny z ciebie człowiek, Wasylu Iwanyczul! — rzekł rudy, wykrzywiwszy twarz złym uśmiechem. Lekkomyślny!... Jakiem prawem siadałeś z paniami do gry, skoro wiedziałeś, że te pieniądze nie są twoje? Poczekaj, nie przeszkadzaj... Pozwól, że raz ci wszystko wypowiem... Dlaczego kupujesz rzeczy niepotrzebne? Ta, na przykład, szpilka do krawatu; dlaczego sprawiasz sobie tak dużo garniturów? Czy dla ciebie, biedaka, jest potrzebna moda? Na co ci ten błazeński cylinder? Tobie, żyjącemu kosztem żony, potrzeba płacić za cylinder piętnaście rubli, skoro zupełnie dobrze można wyglądać, nie urągając ani modzie, ani estetyce, w czapce trzyrublowej? Na cóż to wieczne chwalenie się nieistniejącymi znajomościami? Zna i Chachłowa i Plewako, i wszystkich redaktorów!

Gdy dziś rozpowiadałeś o swoich znajomościach, to mnie wstyd palił za ciebie! Kłamięsz i nie rumienisz się nawet! A kiedy grasz z temi paniami i przegrywasz, to się tak głupio uśmiechasz, że wprost i policzka dla ciebie szkoda!

— No daj pokój, daj pokój... Dziś widać, jesteś nie w humorze Mikołaju Borysyczul!...

— Przypuśćmy nawet, że to jest głupia dziecinna... Zgadzam się na to, Wasylu Iwanyczul!... Lecząc nie mogę się zgodzić na jedną rzecz... Jak tyś mógł, grając z temi lalkami, dopuścić się podłości? Widziałem, jak rozdając karty, wyjąłeś od spodu dla siebie pikowego asa!

Wasyl Iwanyczul zacerwienił się, jak żak, i zaczął się tłumaczyć. Kłócili się długo i głośno, lecz powoli zamilkli i zamysłili się.

— Prawda, silnie się zaplątałem, — odezwał się brunet po długim milczeniu. — Zadużyłem się, swoje zmarnowałem i cudzego nadzarpnąłem, i niewiem teraz, jak się z tego wypłaczę. Po uszy ugrzązłem w długach... Wstyd i ludzi i samego

Skarbnica Polska.

Ilustrowany Tygodnik arcydzieł Literackich.

Warszawa, Krakowskie - Przedmieście Nr. 9. Księgarnia E. Wende i S-ka.

Od dawna już w literaturze naszej uczuwalimy potrzebę tanich wydawnictw, które mogły by wyrugować przeróżne handlowe sensacje, jakie w ostatnich czasach rozmnożyły się zatruwając, karmiąc czytelników Cherlokami-Holmesami, Nickkarterami i tego rodzaju nie zdrowymi, a narkotyzującymi broszurami Ruchliwa księgarnia wydawnicza pp. Wende i S-ka odzwała widocznie tę potrzebę i stworzyła rzecz istotnie dobrą, dając możność najszerszym tłumom po bajecznie niskiej cenie zaopatrzyć się w lekturę zdrową, treściwą i pożyteczną dla umysłu. W cenie 8 kop. a z przesyłką 10-ciu kop., daje nam Skarbnica Polska zeszyt, obejmujący zwykłego formatu ósemki 120 — 180 stronic. Format wydawnictwa jest dla udogodnienia w czytaniu — prawie że in folio i przypomina on sensacyjne broszury Holmesów. Ma jednak na celu uprzystępnienie dla szerokiego koła ludzi, najbardziej liczących się z groszem, szereg arcydzieł literatury naszej dawniejszej i współczesnej, — a także zapoznać czytelników z literaturą obcą.

Dotąd wyszły dwa zeszyty i nie zawiodły naszych oczekiwań. W pierwszym daje nam redakcja mało, a właściwie że nie znaną zupełnie powieść fantastyczną Seweryna Goszczyńskiego „Król Zamczyńska”. Jest to rzecz pisana z właściwym talentem przez jednego z naszych największych poetów i działaczy odradzającej się Polski porozbiorowej, śpiewaka mnóstwa poematów lirycznych a także wspaniałej epopei, „Zamku Kaniowskiego” i niezrównanej, rodzimym tłem, „Sobotki”. Tak jak w mowie wiążącej Goszczyński był znakomitym, tak i w prozie w opowieści swojej fantastycznej „Król Zamczyńska”, okazał się istotnym poetą — i marzycielem, stwarzając w bohaterze powieści typ niezwykle, ciekawy, a osobliwy na poetycznym tle Zamku Odrzywolskiego.

W drugim zeszycie Szkolnicy Polskiej mamy tłumaczone arcydzieło belgijskiego poety Maurycego Maeterlinka „Błękitny ptak”. Jest to dramat fantastyczny, na wskroś oryginalny, przebija w utworze nastroj mistycznej grozy. Poezja Maeterlinka zawsze, a więc i tutaj jest poezją przeczuć, tęsknic, wnika poeta w zagadnienia bytu... „Błękitny Ptak” to jeden z najwspanialszych poematów dramatycznych; jest to sen słoneczny o nieśmiertelnym szczęściu ludzkim, wyśniony w duszy dziecięcej. Bogata fantazja stwarza porwijące siłą obrazy, i czytając uplastycznia sobie w myśli czytelnik świat czarodziejski, którym otacza go wielki modernista belgijski. Tłumaczenie doskonale znanego poety Kasprowicza. Pierwsza stronica ilustrowana jest zawsze w „Skarbnicy” odpowiednią ryciną zastosowaną do tekstu.

W dalszym ciągu wydane zostaną, jak zapowiada prospekt, utwory naszych autorów: Romanowskiego, Korzeniewskiego, Słowackiego, Kosinskiego, Łosinskiego — i innych. Z tłumaczonych zaś utwory: Szekspira, Kiplinga, Batraka, Maupusanta, Flauberta, Tolstoja, Hofmana i wielu innych. Strawa duchowa będzie więc posilną i zajmującą. — Przyklasnąć przeto należy tylko inicjatorom, że podjęli się wydawnictwa powyższego, a miejmy nadzieję, że lektura ta, raz na zawsze wypłeni skandaliczne broszury, o treści gorszącej umysły i serca.

Jan Kochanowski.

Pisma Polskie wybrane. (Biblioteka Klasyków).

Nakład E. Wende i S-ka.

Poznanie dawnych klasyków a właściwie twórców literatury ojczystej jest niejako obowiązkiem każdego, kochającego kraj swój, język ojczysty, i jego tradycje. Za zasługę więc poczytać należy iż ruchliwa spółka wydawnicza pp. Wende i S-ka rozpoczęła wydawnictwo Biblioteki Klasyków Polskich, dając możność ogółowi zapoznania się z arcydziełami mistrzów naszego słowa, poznanie ich ducha, myśli, jednym słowem twórczości, dającej im nieśmiertelność. — Na czele naturalnie postawiono tu największego z pieśniarzy — księcia naszych poetów, Jana Kochanowskiego. Mamy tu więc sposobność zachwycania się niezrównanej piękności językiem, który bez względu na to, iż przemawiał nim

mistrz w XVI stuleciu, dziś zrozumieliśmy jest dla nas, i ten sam zachwyt potrafi obudzić, co niegdyś. Wybrano tu rzeczy najbardziej znane, najpiękniejsze, i największej przemawiające nam rodzimym tłem do serca. — Mamy więc szereg cały przedziwnej piękności pieśni, — znakomite w swoim rodzaju Satyry i Fraszkii — Tkliwie rzewne, a przeurocze Trens na śmierć ukochanego dziecięcia Urszulki — cudne tłumaczenia Psalterza Dawida — Odprawę Posłów Greckich, i Proporzec.

W utworach tych, przebija niezwykła siła uczucia, i wysoki artyzm formy skończenie pięknej. Trens zwłaszcza, odstąpiły znacznie od ówczesnego wzoru poezji klasycznej, i mają trwałość symbolów poetyckich na wyrażenie bólu i rozpacz. „Nie chciałem żywym śpiewać dziś umarłym muszę”, albo „Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło.” To też dopiero właściwie twórczość Kochanowskiego ocenioną została należycie w epoce romantyzmu. Brodziński nazywa utwory jego arcydziełami, a Mickiewicz powiada, że żadna literatura nie posiada coś podobnego. — Dzisiejsi krytycy nie mniej hołd słuszny oddają nieśmiertelnym dziełom Jana z Czarnolesia, więc nic też dziwnego iż odnowienie wspomnień o Wieszczu z epoki Zygmunto-wskiej, przez wydanie prac jego przyjęte być powinno z entuzjazmem przez ogół, a zwłaszcza przez tych, co wielbią przeszłość ojczystą i cześć czują dla wielkiego jej barda.

Przepowiednie pani de Thébes na rok 1914.

Pojawił się kalendarz pełen proroców, który madame de Thébes, nowoczesna Pythia, corocznie w Paryżu o tym czasie zwykła wywada.

Nowe przepowiednie na rok 1914 (dotyczące n. b. nie roku kalendarzowego, lecz roku astrologicznego, rozpoczynającego się z wiosną) pełne są, tak jak 10 poprzedników ich, głębokiej mądrości i, jak one zapowiadają też, różne straszne wojny trzęsienia ziemi i inne okropności.

Planety Mars i Saturn przez zębne współdziałanie wywołają wojny. „Osięgniemy szczyt najcięższego zła, najdotkliwszych decyzji. Szczęśliwy rok dla tych, których serca biją dla wielkich i zbawczych ideałów, pomimo wszelkiej krwi, pomimo wszelkich łez!”

Tak prorokuje pani de Thébes na rok 1914 ogólnie a w szczególności powiada ona: „Chwalebny rok pomiędzy chwalebnyymi laty przeszłości, rok niezgody, po którym nastąpi zgoda, rok nienawiści, której miejsce zajmie miłość, rok rozdwojenia, po którym nastąpi połączenie się europejskich i zamorskich narodów. Czas spełnić się, stoimy przed żniwami!” Co prawda, zupełnie dokładnie nikt nie może wymarkować, co właściwie pani de Thébes chce przepowiedzieć i pewnie dla lepszego zrozumienia jako też zapewne i dla tego, aby kalendarz ładnie zapamiętać, powiada ona wszystko jeszcze raz dokładnie, wyraźniej i obszerniej.

Losy Francji zajmują, rzecz słuszną, pierwsze miejsce. Zajądą tam wielkie zmiany gdyż „regionalizm” (imperjalizm?) poczyni wielkie postępy. Lyon przeciwstawia się wszechpotędze Paryża; ogółem ujawi się 5 grup we Francji i tak z jednego kraju „Francji” utworzy grupa z 5 krajów nową Francję z 5 stolicami i 5 śródmiejscami ducha, Bretanija dozna wielkich rzeczy: wykryte zostaną tam wielkie bogactwa ziemi i tym sposobem Bretanija stanie się krajem przemysłowym. Południe zaś niechaj będzie przygotowane na nieszezęście, mianowicie na wielkie trzęsienie ziemi.

A zagranicą? Zmiany i odmiany na całej linii: we Włoszech nastąpią zmiany w najwyższej rodzinie. Niemcom zagrażają przewroty i sensacyjne zniknięcie (czyje?). Austria jest poważnie zagrożona, również Belgja, która: „żyła dłużej, aniżeli żyć będzie”. Anglię czekają wielkie ruchy, a republika portugalska może przygotować się na nową monarchję. Wojna bałkańska nie jest jeszcze ukończona i dlatego właściwie wszystkie państwa pa-trzęć muszą pilnie w przyszłość. Tylko król hiszpański nie potrzebuje się niczego obawiać, chyba, że popełni „niemądrości”. Przepuszczamy, że to go nie przerazi, gdyż niemądrości przyniesie mogą szkodę także zwykłym śmiertelnikom.

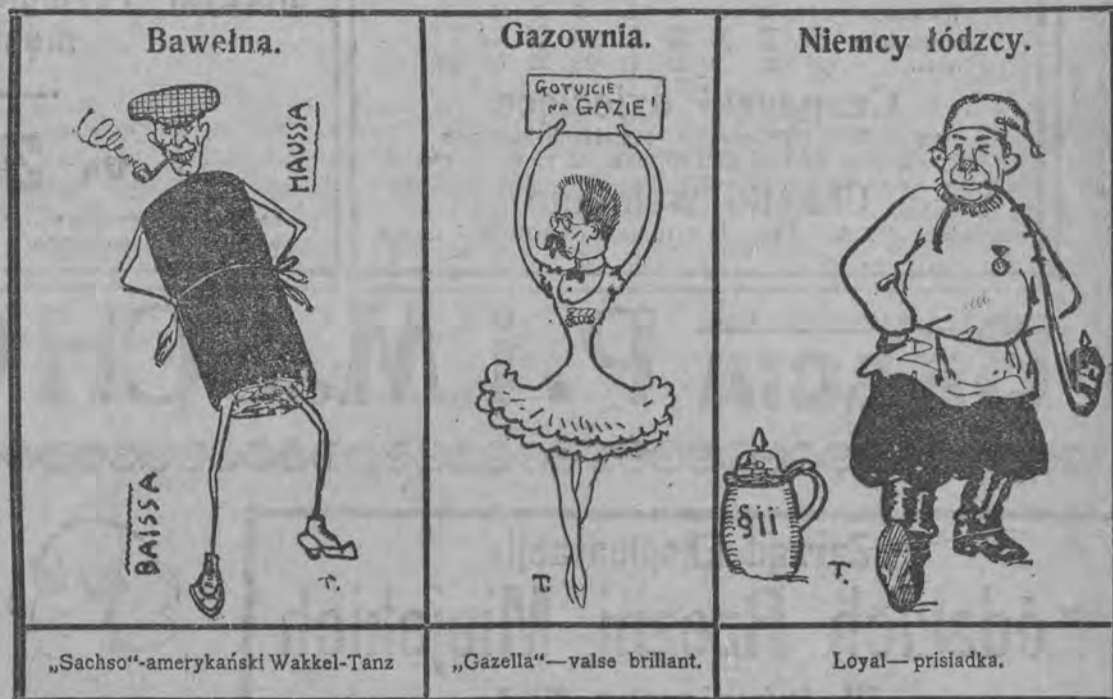
W dziedzinach wiedzy i religji, według pani de Thébes, nastąpią w całej Europie ogromne przewroty, przypuszczalnie dla tego, że rok 1914 będzie „rokiem blasku, rokiem pięknych gości i wielkiego heroizmu”. „Powstanie nowy duch, żądza miłości i spokoju dla wielkich nadziei i dla wielkich kłopotów;

jakąś powróci do kultu przeszłości, do najlepszego w niej, tak że wreszcie będziemy ulepszeni, ocaleni i zregenerowani. Wiedza i religie przybliżą się do siebie a największe duchy światła złączą się w idealny akord.”

Tak pani de Thébes umie zdradzać przyszłość wszelkich rzeczy. Niestety, nie można oszczędzić jej zarzutu, że z roku na

rok ujmuje swe przepowiednie w coraz ogólniejsze słowa i okresy, tak, że na przyszły rok w każdym razie z całą słusnością powiedzieć może, że wszystko przepowiedziała naprzód. Przy takim sposobie wróżenia nie powinno być nawet wcale tak trudno napisać grubą księgę pełną mądrości.

Z teki karykatur „Śmiechu”. CO KTO TAŃCZY W ŁÓDZI?

Bejlis i Rotszyld.

Ze przez sprawę wygraną wyrósł z ponad [gminu,
— Mazet-tow! do Bejlisa rzekł Rotszyld [z Londynu:
A ten mu odpowiedzieć i słówkiem nie [raczy,
Bo co dziś przy Bejlisie takt Rotszyld [znaczy?

Każdy tego wymaga.

— Ale powiedz mi, mój aniele, czy ty mnie tylko jednego kochasz?
— Ach, to nieznosne! Każdy jednego i tego samego wymaga.

Dobra kucharka.

— Jakże się udał twojej żonie pierwszy popis kucharski?
— Fatalność! Wyobraź sobie gotując obiad, przypaliła nie tylko mięso, ale i książkę kucharską.

Prix-fixe.

— No i cóż, chłopcze? Jak egzamin z matematyki.
— Ścielił mnie!
— Na czym?
— Pytał się nauczyciel: ile czyni trzy razy dziewięć.
— Oczywiście odpowiedziałeś, że 27.
— Djabła tam! Dawałem mu już 42 i to nie chciał się zgodzić.

W „Savoy'u”.

— Ta brunetka ciągle do nas oczami strzela, czy zauważyłeś?
— Widzę to i ciekawy jestem bardzo czy ma pozwolenie na broń.

W sklepie.

— Janek, wyrzuciłeś już śmieci?
— Nie jeszcze, proszę pana!
— To zaczekaj jeszcze, nie wyrzucaj, może się tam wybierze co na „podarki na gwiazdkę”.

„Śmiech”.

ZIMOWE MATERJAŁY

ANGIELSKIE i KRAJOWE

SKŁAD SUKNA

RESTEL

G.A. i S.K.A.

PIOTRKOWSKA 100

w wielkim wyborze

po cenach umiarkowanych poleca.

Tylko przez kilka dni! Gwiazdkowa Nadzwyczajna Wyprzedaż

POŃCZOCHY

welne i bawełniane
Damskie pończochy dawniej od 60 do 2.25 teraz od 39 do 1.50
Męskie skarpetki " " 45 " 1.75 " " 31 " 1.20

Pończochy dzieciinne

Mocne szkolne pończochy czarne i brązowe
Wielkość: 1 2 3 4 5 6 7 8 9
poprzednio: 24 27 29 32 35 38 41 44 47
teraz: 19 21 23 25 27 30 32 34 38

Czapeczki dziecięce

welne, włóczkowe w rozmaitych kolorach
poprzednio od 95 kop. do 1.50, teraz od 65 do 85 kop.

Chustki wełniane

poprzednio od 2 rb. 50 kop. do 9 rb. teraz od 1.70 do 7 rb. 35 k.

Do 50%

są obniżone ceny na

Szale teatralne, Ręczne torebki,
Damskie krawaty, Żaboty, Koł-
nierzyki i Angielskie kamizelki
męskie.

Do 30%

są obniżone ceny na
wełniane i bawełniane TRYKOTAŻE.

REKAWICZKI

jedwabne trykotowe wełniane i bawełniane
Damskie rękawiczki dawniej od 40 do 1.50 teraz od 29 do 85
Męskie rękawiczki " " 85 " 1.45 " " 55 " 85

Chustki do nosa

Damskie dawniej za tuzin od 3.60 do 9 teraz od 2.40 do 6
Męskie " " " 3.80 " 9 " " 2.60 " 7

KRAWATY

Do wiązania dawniej od 85 do 3.50 teraz od 55 do 1.70
Regaty " " " 65 " 2.50 " " 40 " 1.25

Chustki na szyję

(Cache-Col)

jedwabne, wełniane i bawełniane
Dawniej od 60 do 5.50 kop., teraz od 40 do 2.75.

BRACIA P. i M. SCHWALBE, Piotrkowska 85.

Zarząd Eksploatacji

Łódzkich Rzeźni Miejskich

Ul. Inżynierska № 1.

Poleca skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i Łój i
szmałec topiony do celów tech- Krew suszona na nawozy Maczkę
mieso-kostną na karm dla ryb, tucz- Włosień tapicerski dezyn-
fekowany ni drobiu i trzody. Szczecinę suchą Łód sztuczny
jakościach i kolorach. po 15 kop. za pud na miejscu bez odstawy. 592-

Obuwie „Rekord”

najnowsze fasony

Damskie 7⁹⁰ 6⁹⁰

Męskie 8⁹⁰ 7²⁵

Dziecinne i ciepłe domowe

nadzwyczaj tanio.

Schmechel i Rosner

Piotrk. 100.

2077-1

We wszystkich księgarniach sprze-
dają się dzieła pedagogiczne Reussne-
ra do bardzo prędkiej i najłatwiejszej
nauki Języków Obcych w szkole
i domu bezpłatnie, bo
bez nauczyciela z obja-
śnieniem wymowy i kluczem
p. t.

Samouczek:

Polsko-Niemiecki kurs
wstępny (Elementarz) - po
kop. 5, 12, 24, 40; kurs I-szy k.
80; - kurs II-gi k. 1.60 - Rusko-Nie-
miecki k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. - Polsko-
Francuski kurs I-y k. 1.20; kurs II-gi k.
3.20 - Polsko-Angielski kurs I-y k.
75; kurs II-gi 1.20 k. Polsko-Ruski
Elementarz po k. 5, 12, 24, 40, - kurs
I-y k. 1.40; - kurs II-gi kop. 1.80. Nakład
autora (Reussnera), ul. Złota № 6,
Warszawa, który wysyła I y zeszyt
Samouczka gratis, po otrzymaniu
marki poczt. za 7 kop.

AGENT HANDLOWY

obznajmiony z handlem, poszu-
kuje przedstawicielstwa
na m. Kaługę i powiaty
we wszystkich gałęziach handlu
Adres: Kaługa, Nikitkaja ul.
dom Barjonowej, Wasilij Jefimo-
wicz Pestrikow. 2080-6-1

Syndyk upadłości

„Bar pod Wiechą”

pomoc. Adw. przysięgłego Bronisław Witkowski
ogłasza, że z rozporządzenia Sędziego Komisarza teje upadłości

sprzedaje się całe urządzenie baru

w drodze ofert składanych na ręce syndyka w zabezpieczonych ko-
perkach, odpieczetowanie których nastąpi dnia 3 grudnia r. b. o godz.
1 1/2 po południu.

Reflektanci przy złożeniu ofert obowiązani są złożyć kaucję w
ilości 1.000 rubli, które w razie nie dotrzymania przez reflektantów
warunków, wyliczonych w ofercie, przechodzą na własność masy
upadłości.

Bliższe informacje, tyczące się sprzedaży pomienionego Baru,
można zasięgnąć u syndyka upadłości codziennie w godzinach pomie-
dzy 3-5 po południu w jego kancelarii przy ul. Głównej № 67A.

Mleczarnia S. Galusińskiego

została otwarta przy ulicy **Andrzeja № 4**. Wydaje śnia-
dania, kolacje i obiady z 5-ciu dań po 40 kop.

1654-26-1

Z poważaniem **S. Galusiński.**

!!! ZAWIADOMIENIE !!!

Niniejszym zawiadamiam moich szanownych klientów, że mój
Skład sukna i kortów, który dotychczas się znajdował na ul. No-
womiejskiej № 11, od dnia 1/14 Lipca r. b. przeniesiony został na
ulicę Nowomiejską Nr. 15, upraszam łaskawie przyjąć do wiadomości

z poważaniem

S. Sułkes, Łódź Nowomiejska 15.

UWAGA: Skład mój jest zaopatrzony specjalnie w towary
Akcc. Tow. A. G. Borsta, w Zgierzcu.

Znana w Łodzi PRALNIA BIELIZNY Znana w Łodzi

M. Cieślak, Piotrkowska № 88.

Zawiadamiam niniejszem Sz. Klientów, że otworzyłem oddział
chemicznej pralni i przyjmuję wszelką garderobę męską i damską
także firanki, portjery, dywany, wogóle wszystko w zakresie chemiczny
wchodzące po cenach bardzo przystępnych

Z szacunkiem

M. Cieślak

21-104-18

Piotrkowska 88, w podwórzu.

Panie wiedzieć powinny

że „Tuetout” (Titu) wyrobu

Laboratoire privé d'hygiene publique Paris

jest jedynym celującym środkiem przeciw robactwu. Przy małej dozie w
użyciu, działa natychmiast i zabija wszelkie robactwo momentalnie.
Wiele podziękowań ze sfer prywatnych i instytucji publicznych!

Żądać wszędzie.

nie usypia jak
inne środki a
niszczy, zabija!

Żądać wszędzie.

Generalne przedstawi-
cielstwo:

Wyłączny przedstawi-
cielstwo:

**Warszawa,
Chmielna 10.**

na Łódź i okolice.
B. CHADZYŃSKI
Łódź, Przejad 16.

W. GÓRSKI

SZEWG

18052-7-8

Mikołajewska 32.

Poleca Sz. klienteli obuwie wy-

kwintne w wielkim wyborze po cenach przystępnych.

Najnowsze fasony obuwia.

Firma nagrodzona wielkimi medalami złotymi na wystawie Rze-
mieślniczo-Przemysłowej w Łodzi oraz Wystawie 1913 r. w Neapolu.

Przedsiębiorstwo wier-
cenia i budowy studzien
artezyjskich i płytkich

Kompletne urządzenia studzien z p pędem silni-
kowym, lub ręcznych, dla użytku
fabryk i domów.

Najnowsze urządzenia wodociągów
elektro-automatycznych „Hydro-
phor” słynnej firmy Tow. Akcyj.

Max Branderburg w Berlinie 1784-52-14

Skład fabrycz. i domowych pomp

Fabryka wyrobów miedzia-
nych, żelaz. i metalowych.

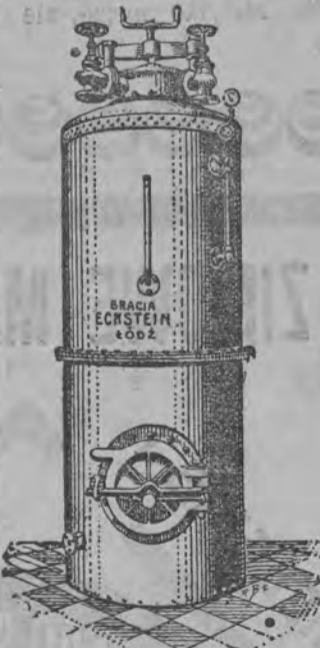
Budowa wszelkich aparatów, kotłów, węży, rur
miedzianych i żelaznych, jak również wszystkie
w zakres wchodzące wyroby

Wyroby ołowiane, jako osobliwa specjaln.
Lutowanie ołowiu ołowiem za pomocą specjal-
nych aparatów, podług ostatniego wynalazku
techniki. Armatury z miękkiego i twardego o-
łowiu. Szybkie i skuratne wykonywanie robót
z daleko idącą gwarancją.

Referencje pierwszorzędne. Kosztorysy
i prospekty bezpłatnie.

B-dia Eckstein

Łódź, Wólczajska 224
telefon 13-13.

Lemoniady Owocowe.

Lemoniady Owocowe.

Najzdrowszym napojem jest dobra

Lemoniada Owocowa

z naturalnych soków na wodzie destylowanej.

To też proszę żądać wszędzie tylko lemoniady wyrobu fabryki
K. CHADZYŃSKIEGO, w patentowanych flasz-
kach opłombowanych;
Wyrób dobry i czysty - pod gwarancją.

Kantor: Główna 51, róg Widzewskiej, telefon 15-69.

Cena flaszki 8 kop. Dostawa do domów.

Lemoniady Owocowe.

Lemoniady Owocowe.

Ceny miejsc zwyczajne.
Najlepsza orkiestra w Łodzi

Tylko 3 dni!

Od dziś do poniedziałku włącznie
między innymi:

Tylko 3 dni!

POŻAR CYRKU

Sensacyjny dramat w 4-ch częściach w wykonaniu najlepszych duńskich artystów. Inscenizacja wykonana przez reżysera „Czterech djabłów” **E. Cangerberga** z Kopenhagi.

Ceny miejsc zwyczajne.

Najlepsza orkiestra w Łodzi.

W obszernej pięknej poczekalni teatru przygrywa orkiestra mandolinistów pod kierunkiem nauczyciela muzyki **Staszauera**.

Bracia Z. i A. Rappeport

Piotrkowska 15.

Telefon 15-02.

Wielka doroczna

WYPRZEDAŻ

pozostałych towarów jedwabnych, wełnianych i bawełnianych, jak również

RESZTEK

odpowiednich na suknie, kostjумы, bluzki, matynki etc. etc.
po cenach niebywale niskich.

SKŁAD STAŁE i BOGATO ZAOPATRZONY w wielki wybór zagranicznych i krajowych

Dywanów, Firanek, Stor i Portjer

po cenach bardzo przystępnych.

Chodniki. Serwety sukienne. Serwety pluszowe. Kąpy na łóżka.
Firanki kolor. Portjery sukienne i płucienne. Nakrycia na kanapy.

Wysortowane dywany, firanki i portjery — przez czas trwania wyprzedaży — **niziej ceny kosztu.**

Teatr „OAZA”
róg Główniej i Piotrkowskiej.

Wobec olbrzymiego powodzenia, jakim cieszy się u nas wybitne arcydzieło kinematograficzne w 5 aktach, niebawem szlagier sezonu

KRZYŻACY

osnuty z czasów
wojen krzyżackich

dyrekcja teatru postanowiła obraz ten **demonstrować nadal aż do poniedziałku włącznie.**
Nikt nie winien wyrzec się sposobności ujrzenia tego nadzwyczajnego obrazu, niezrównanego pod względem wystawy, gry artystów i niezwyklej treści.

Tylko 3 dni!

Tylko 3 dni!

Skład Futer

A. Bromberg

Łódź, Piotrkowska 31, I-sze piętro,
Telefonu 12-84.

Poleca Sz. Klienteli obficie zaopatrzonego skład gotowych i surowych

FUTER

Uwaga! Wszelkie roboty i zamówienia są wykonane we własnych pracowniach pod osobistym moim kierunkiem i jaknajstaranniej wykończone.
2028-20-1

UWADZE Pp. Handlujących

ZABAWKAMI

W. Pp.

Posiadam najbardziej zaopatrzonego skład zabawek dziecięcych, pięknych choinkowych, jasek wielkanocnych, gier naukowo-kształcących, przyborów kocijonowych i różnorodnych gier sportowych i letnich. Niestety, wobec zbyt wielkiej kolekcji, nie jestem w stanie zebrać do W. P. przedstawiciela mego, gdyż koszt podróży wpłynąłby na podniesienie cen fabrykatów moich. Zwracając się do osób bywających w Moskwie, z uprzejmą prośbą o odwiedzenie składu mego, mam nadzieję, iż znajdą tam wyżej wymienione artykuły w najbardziej urozmaiconym wyborze i po niskich cenach. Nowo wydany hurtowy cennik wysyłamy tylko pp. Handlującym.

Adres: MOSKWA, Nińska Nr. 17/19.

Skład
zabawek

F. M. ORŁOWA.

Przy Szkole Kroju i Szycia
Apolonji Kopydłowskiej

Łódź ulica Piotrkowska № 115
Otwarte zostały kursy wieczorowe kroju i szycia

LALKI

Nie kupujcie lalek!

przed odwiedzeniem pierwszego
w Łodzi

SKŁADU LALEK

zasobnego w niebawem wybór
po

bardzo niskich cenach

Przyjmuje również wszelkie
paracje lalek i odnawianie
łukających się głów.

Jakób Dunkelmann

Piotrkowska № 119.

Dla niezamożnych za
opłatą tygodniową
Zapisz uczenie codziennie z wyjątkiem
świąt od godziny 5-ej do 8-ej

DZIŚ

do poniedziałku włącznie:

Między innymi:

**DETEKTYW
NICK-WINTER**

w nowej swej wspaniałej roli
w dramacie

„Tajemniczy Profesor“

w 4 wielkich aktach w wspaniałych kolorach.

Ceny zwyczajne!

CASINO

**Najlepsze, Najtańsze
Maszyny do pisania.**

Jdeal

SEIDEL & NAUMANN A.G. DRESDEN

są do nabycia w specjalnym składzie Pathefonów

Łódź, Piotrkowska 118
Tel. 19-09.

sichtbar schreibend

Erika

„IDEAL-POLYGLOTT“

2092 1

jedynie niemiecko-rosyjskie maszyny.

**Spieszcie zobaczyć
wspaniałych zwierzyńców
Piotrkowska № 117.**

Dzisiaj pokazują najrzadsze okazy: Leśny człowiek (Orangutang) złowiony w dziewiczych lasach Airyki, a także lwy, lwice, tygrysy, lamparty, pantery, gaguary, niedźwiedzie, wilki, morskie lwy, latające psy, krokodyły, żmije, małpy i inne zwierzęta. Karmienie zwierząt o 9 wiecz. 2087-1

**Na jeden kwartał
od 15 grudnia do 15 marca
do odstąpienia sklep**

z 2 pokojami
Tamże do sprzedania motor nąftowy 2 k. system Hille-Dresden. Wiadomość u gospodarza od 9-11 rano i od 7-8 wieczorem ul. Piotrkowska 89. 2088-4-1

**MAGAZYN
ubiorów męzkich
Franciszka HESSE**

ul. Andrzeja № 1.
Tel. 31-76.

Poleca na sezon jesienny i zimowy w wielkim wyborze gotowe futra, marynarki na futrze, bekieszki, ulstry podług najostatniejszej mody. Damskie kołnierze i muflki futrzane.

**Marynarkowe garnitury,
jak również uczniowskie
i dziecinne.**

195-100

№ 743.

**Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi
Obwieszczenie.**

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy Towarzystwa, Dyrekcja podaje do powszechnej wiadomości, że zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1. pod Nr. 787mm przy ul. Zakątnej przez Karola-Roberta i Lidję-Emmę małż. Rödler, odnowiona z konwersją Rb. 8500 i dodatkowa z przeszacowania Rb. 8.000.
2. pod Nr. 1036be przy ulicy Petersburskiej przez Augusta i Dorotę małż. Danielewskich, pierwotna Rb. 18.000;
3. pod Nr. 650 przy ulicy Piotrkowskiej przez Tow. „Betanja” dodatkowa b. 100.000.
4. pod Nr. 320EE przy ul. Konstantynowskiej przez Michała Flatto, dodatkowa z przeszacowania Rb. 100.000;
5. pod Nr. 514b przy ulicy Passażu-Meyera przez Leopolda vel Libera i Surę małżonków Landsberg, odnowiona z konwersją Rb. 17.600 i dodatkowa z przeszacowania Rb. 22.400.
6. pod Nr. 1098a przy ul. Nawrot, przez Chajma-Dawida Szejna, pierwotna Rb. 42.000.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, d. 22 Listopada 1913 r.

2097-1

Robert Schultz

DAWNIJ
W. TIEDE
ŁÓDŹ

P. P.

Zawiadamiam niniejszem Szanowną moją Klijentkę, że dla wygody odbiorców otworzyłem przy ulicy PIOTRKOWSKIEJ № 101 w domu W-go Jakóba Hoffmana

Wystawę sprzedażną mebli

w najwykwintniejszych modelach.

Oględziny do kupna nie obowiązują.

W nadziei, że Sz. P. P. nadal obdarzać mnie będą swym zaszczytnym zaufaniem, kreślę się z wysokim szacunkiem

Robert Schultz

DAWNIJ
W. TIEDE

Egzystuje od 1882 r.
Telefon 23-33.

Fabryka mebli Długa № 112.

2083 8

Teatr 15 Piotrkowska 15. Teatr

Optique Parisienne

Elektr. wentylacja

Zmiana programu we wtorki i soboty.

Dziś sensacyjny dramat w 3-ch wielkich częściach

„Wystrzał śmierci”

i wiele innych pięknych obrazów.

Pierwsza Lecznica lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

45. Piotrkowska 45 (róg Zielonej), Telef. 30-13.

Wewnętrzne i nerwowe Dr. I. SZWARCWASSER od 10 — 11 i 4½ — 5½ codziennie.
Choroby skórne i weneryczne Dr. L. PRYBULSKI. W niedziele, wtorki, czwartki, piątki od 1½ — 2½ a Poniedziałki, środy, soboty od 8 — 9 wieczór.
Choroby **dzieci** miejsce porad dla matek szczepienie ospy Dr. I. LIPSZYC codziennie od 1 — 2 pp.
Choroby **chirurgiczne** Dr. M. KANTOR od 2 — 3 i 7 — 8 wieczór codziennie.
Choroby **kobiece** Dr. M. PAPIERNY od 3 — 4 codziennie.
Choroby **oczu** Dr. B. DONCHIN Codziennie od 9 — 10 rano.
Choroby **nosa, uszu i gardła** Dr. C. BLUM Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1 — 2. pp. Piątek, sobota, niedziela od 9 — 10 rano.
Analizy krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek. Porada 50 kop.

Dr. Roman Gloger akuszer

mieszka obecnie Nowy Rynek № 5
godziny przyjeżdż od 8—11 rano i od 5—7 po poł. 2075

Dr. Karol Blum

Specjalista chorób
Gardła, nosa, uszu i zbrożeń
mowy
(głokanie, sepienie i t. d.)
podług metody
Prof. Guttmanna z Berlina.
Godziny przyjeżdż: od 10 i pół do 12 i pół i od 5 do 7-ej wiecz.
Piotrkowska 165 (róg św. Anny)
Telefon 13. 52.

Dr. Trachtenherz

ulica Zawadzka № 6,
b. asystent petersburskiego szpitala miejskiego, specjalista chorób wenerycznych, skórnych i niemocy płciowej. 1688—150
Przy leczeniu syfilisu zastosowanie preparatu ERLICH—HATA 606-914. Leczenie za pomocą elektryczności. Godziny przyjeżdż od 8—2 i od 6—9.
Dla pań od 4—3. Oddzielna poczekalnia

Dr. J. Silberstrom

Ordynator Amb. Czer. Krzyża
Zawadzka 12.
Choroby skóry, włosów i weneryczne
Kosmetyka lekarska. Stosowanie prep 606 i 914 (wśródzłynie)
Przyjmuje od 12—2 i 5—8 Panie od 4—5 (osobna poczekalnia), w niedziele do 4 po południu

Pierwsza chrześcijańska lecznica

chorób zębów i jamy ustnej.
Łódź, ulica Przejazd 8.
Najlepsze ZĘBY sztuczne i plomby
Porada 25 kop. od 10—7 wiecz.

Dr. W. Bernard

Choroby weneryczne, dróg moczowych i skóry.
Spacerowa 40 (przy Andrzeja)
Przyjmuje: 9—1 i 5—8. w niedziele i święta 10—1. 1947—200

Lekarz-Dentysta

J. HABERFELD
mieszka obecnie ul. Andrzeja № 2,
róg Piotrkowskiej, I-sze piętro.
Przyjmuje jak dawniej.
Telefon 17-31. 1591—208

Dr. M. Gromski

Choroby dzieci.
Dzielna 9
od 3—5 po poł. 1644.

Powrócił

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, nosa i gardła.
Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 po poł. w niedziele od 10—11 r.
Ulica Piotrkowska № 35.
Telefon 19-84.

Dr. JELNICKI

choroby weneryczne, skóry dróg moczowych
ul. ANDRZEJA № 7
9—12 i 5—8, w niedziele i święta 9—1
Telefon Nr. 170 1404

Dr. med. J. SZWARCWASSER

Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
Specjalista chorób: żołądka, kiszek i przemiany materji (cukrowa, podagra, otyłość i t. d. Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne wydzielin i krwi w laboratorium własnym.
Przyjmuje od 11—1 i od 5—7 i pół po południu. 1981

Dr. Alfred Hejman

Choroby uszu, nosa i gardła.
Zachodnia № 57.
Telefonu № 33-84.
Od 9—10 i 4—6 po poł.

Gabinet dentystyczny

E. Koprowski

Piotrkowska 35 (w lok. zajm. dawniej przez W. Szyncera).
Leczenie zębów bez bólu elektrycznością. Plomby i sztuczne zęby wszelkiego systemu. Prostowanie krzywych zębów. Masaż wibracyjny. 1719—156

Dr. S. Sznittkind

przeprowadził się na ul. Średnią № 3.
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych z kosmetyką lekarską (twarz, włosy etc.).
Przyjmuje od 9—11 i pół i od 4 i pół do 9 wiecz.

Piotrkowska 192. **LECZNICA ZĘBÓW** Piotrkowska 192.
Plombowanie i specjalne laboratorjum zębów sztucznych i złotych koron.
Reparacje i przeróbki sztucznych zębów na poczekaniu.
Wymywanie zębów bez bólu przez lekarza-dentystę
M. Lerner. 1849
Ceny bardzo przystępne.

Dr. L. Klaczkin
KONSTANTYNOWSKA 11.
Syphilis, skórne, weneryczne choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjmuje od 8—1 rano i od 5—8 wiecz., dla dam osobna poczekalnia od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych
Dr S. KANTOR, (Piotrkowska 144),
róg Ewangelickiej, Telefon 19-41.
Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Roentgena; Gabinet światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i elektroterapeutyczny (niemoc płciowa). Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 po południu. Dla pań osobna poczekalnia. 1975

Dr. L. PRYBULSKI
Ulica Południowa № 2.
Telefon № 13-59.
Syphilis, choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczopłciowe i niemocy płciowej.
Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata „606”—914 (wśródzłynie).
Leczenie elektrycznością, elektrolizą (usuwanie szpecących włosów) oświetlenie kanału (uretroskopia).
Przyjmuje od 8—1 r. i od 4—9 pp., panie od 5—6 pp.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. Med. Aleksander Margolis
Zielona 6. Tel. 6-13.
Choroby żołądka i kiszek
Przyjmuje od 9—11 r. i od 4—7 po południu. 1852—12

Dr. med. S. Aronson
Piotrkowska 120. Tel. 31-82.
Akuszerka i choroby kobiece.
od 9—11 rano i od 4—6 po południu. W niedziele od 10—12 po poł. 1492

Dr. A. S. Tenenbaum
Piotrkowska 145. Telef. 24-16
Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszek.
Przyjmuje od 8 do 9-ej rano i od 5-ej do 7-ej po południu. 1851—6

Dr. W. DUTKIEWICZ
przeprowadził się na ul. Nawrot 1, róg Piotrkowskiej.
Choroby: skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 9—12 r. i od 5—8 w Panie od 4—5 po poł. 20

Dr. Sonenberg
Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne.
PRZEPROWADZIŁ SIĘ na Zieloną 8.
od 11—1 i 5—7½.

**NIE TRZEBA
 BYĆ
 SHERLOKIEM
 HOLMESEM!**

**ABY ODGADNAĆ,
 ŻE PRZYBYWACIE
 Z ŁODZI,
 BO TYLKO**

**ŁÓDŹ,
 PIOTRKOWSKA 166. I. POLAŃCZYKA**

**MOŻNA UBRAC SIĘ TAK WYKWINTNIE,
 Z TAKIM EUROPEJSKIM SZYKIEM.**

Gry o mistrzostwo Piłki nożnej.

Niedziela, 30 listopada

„Kraft” — „Sport und Turnverein”

Wodna 4, początek o godz. 9 i pół przed południem.

Gra Towarzyska

„Łódzki Klub Sportowy” — „Nev-Castle”

Srebrzyńska 37/39. Początek o godz. 2 po poł. 2055—2

Istniejące od 1904 r.

**ŁÓDZKIE RZEMIEŚNICZE TOWARZYSTWO
 Pożyczkowo-Oszczędnościowe**

(dawniej Nawrot 13)

mieści się obecnie w powiększonym lokalu
 przy ulicy **Mikołajewskiej № 40, I piętro.**

przyjmuje wkłady oszczędnościowe i płaci

4 proc. — za lokaty bez wymówienia, t. j. na każde żądanie,
 4 i pół proc. — z 3 mies. wymówieniem,
 5 proc. — z półrocznym i
 6 proc. — z rocznym.

Przyjmuje wkłady warunkowe, poczynając od 12 kop. tygodniowo
 Udziela pożyczek do wysokości 600 rubli ze spłatą ratami miesięcznymi.

Biuro otwarte codziennie od g. 10 — 3 po poł., nadto we wtorki,
 czwartki i soboty od 6—8 wieczorem. 1163—1

**Jeśli interesują Was istotnie i poważnie
 tajne nauki okultystyczne?!**

Proszę napisać własnoręcznie imię, nazwisko i adres. Ja, **psycho-frenolog CH. M. SZYLLER-SZKOLNIK**, autor prac naukowych, w celu rozpowszechnienia dzieł moich, wysłać **W. P. bezpłatnie** moją znakomitą książkę — samouczek, podręcznik dla poznania nauk Hypnotyzmu, Chromantji, Fizjognomiki, Frenologii, Grafologii i Astrologii z wieloma rysunkami w tekście. Z książki tej dowiedziecie się W. P. wiele zadziwiającego, nowego i ważnego o własnej osobie i o bliskich krewnych, przyjaciół, znajomych. Przy pomocy tej księgi łatwo i szybko może każdy postawić horoskop, określający charakter przeszły, teraźniejszy i przyszły. Na przesyłkę proszę przysłać 3 marki po 7 kop. (w liście poleconym). Adres: **Psycho-frenolog CH. M. SZYLLER-SZKOLNIK**, Warszawa, Piłkarska № 25 f. 1911—6—1

**Koń rasowy
 (Wierzchówka)**

dobrze wyjeżdżony tanio do sprzedaży. Wiadomość Widzewska 192 2091—3—1

Wysłać się bezpłatnie prospekt, jak wyleczył się **domowym środkiem** od **kataru żołądka** i kiszki, obstrukcja, zawroty głowy, gazy, zgaga i t. p. kto przysłał swój adres niezwłocznie wysłać receptę tego skutecznego środka.

Tysiące podziękowań

Łódź Konstantynowska 50 m. 19.
 Osobiście zgłosić się można od 4-ej do 8-ej w. w. niedzielę od 10 r. do 6 w. 2024

Salon dla pań i panów
 fryzjera
Nowackiego
 Piotrkowska 103.

Różne mieszkania

słoneczne, składające się z pojedynczych pokoi, pokoi z kuchnią, 2 pokoi z kuchnią są do wynajęcia od 1 stycznia przy ul. Lipowej Nr. 71 (róg Andrzeja). Stróż lub rządca wskaże. Bliższe wiadomości u H. Neumanna, Piotrkowska 89. Tamże większe i mniejsze lokale fabryczne i warsztatowe do wynajęcia. 2050—10

WYNAJEM
karet i powozów
A. Neuman
 ul. Piotrkowska № 119
 Telefon Nr. 10.53.

Skradziono weksle

1) na 140 rb. wystawca L. Sommer, żyro Gustaw Weindner, 2) in blanko na 100 rb. wystawca Józef Stechlik, 3) in blanko na 50 rb. Józef Malinowski wystawca. 4) in blanko na 50 Główny wystawca. 5) in blanko na 50 rb. Kurzyński i Kurzyńska wystawcy, 6) in blanko na 50 rb., Marciniak wystawca 7) in blanko na 50 rb., Treszkiewicz wystawca 8) in blanko na 50 rb., Szczepan Okupski wystawca 9) in blanko na 50 rb. w. Piotr Nowak, 10) in blanko na 50 rb. w. J. Cieplucha. Zastrzeżenie zrobione, policja zawiadomiona. Uprasza się zwrócić Józef Słama Piotrkowska 243 sklep farmaceutów. 2085—3—1

12 listopada Michał Brzeziński zgubił weksel bezterminowy, wystawiony przez Augustę Krauze na rb. 50.

25 rubli dam za wyszukanie młodemu człowiekowi zajęcia, pisarza ekspedjenta, lub chociaż za robotnika. Oferty w Now. Gaz. sub. „Robotnik” 2412—1

**Życzy sobie Pani
 dobrze i tanio nabyć**

damskie okrycia, kostjmy z prawdziwego perskiego i krymskiego jedwabnego bluszu, jak również z angielskiego materiału, to proszę odwiedzić znaną firmę

Ch. CHASKŁOWICZ
 Piotrkowska 41, (dom Wejraucha).

Tamże wielki wybór materiałów krajowych i zagranicznych na sezon zimowy.
Ceny niskie. 1946—6—1. **Ceny niskie.**

Firma znajduje się w jednym miejscu od początku istnienia.

**Magazyn mebli
 nowych i używanych**
Wł. Romiszowskiego
 dawniej Piotrkowska 117, obecnie **Piotrkowska Nr. 116** I piętro front

Posiada w wielkim wyborze całe urządzenia do pokoi: sypialnych, stołowych, gabinetów i salonów, pojedyncze meble tak nowe, jak używane, od najskromniejszych do najwykwintniejszych. Cenach niskich. **Kupuje, zamienia, wynajmuje.**

Wyłączną reprezentację Towarz. akc. zakł. wyr. metal. **Konrad, Jarnuskiewicz i S-ka** Łódźka żelazne, mosiężne i niklowane z materiałami metalowymi. **Umywalnie** żelazne i marmurowe. **Mebel ogrodowe. Wózki dziecięce** i wycypedy. **Fotele dla chorych** po cenach fabrycznych.

Wyłączną reprezentację fabr. wyr. blaszanych **Wł. Gryniewicz** lodownie, pokojowe wanny etc. Po cenach fabrycznych.

Wyłączną reprezentację Patentowanej fabryki giętych mebli **Wilhelma Gebethnera** Krzesła gięte, fotele na biegunach etc.

PO CENACH FABRYCZNYCH. Otwarty w niedziele i święta od 1—6 po południu.

Posiada stale na składzie stylowe urządzenia kuchenne. 1504—25—1

Fortepiany i pianina krajowe i zagraniczne w dużym wyborze. Sprzedaż za gotówkę i na raty, zamiana, wynajem, strojenie i reperacja. Grzegorzewski, Piotrkowska 117, telefon 14-02. 1022-12-5

Gramofon koncertowy z płytami **Tanio** sprzedam, Zawadzka 35 m. 1 2390—1

Kunegunda Krawczyk zgubiła paszport wydany z gminy Chabielice gub. Kaliskiej. 2411—3—1

Motor naitowy Hillego 3 konny tanio do sprzedania Radwańska 24 2356—3—2

Młody człowiek poszukuje pracy: ekspedjenta, pomocnika magazyniera lub t. p. zna język polski i rosyjski z czytelnym charakterem pisma. Adres mój ul. Konstantynowska 33 m. 30

Potrzebny młody stolarz do robót drobnych. R. Borkenhagen, Piotrkowska 100, III-cie piętro. 241-0-3

Pracując w biurze, sprowadzam nowe paszporty, nowożeńcom przesiedlam żony do mężów, piszę wszelkie prośby, apelacje; przyjmuję prowadzenie meldunków w kilku domach; załatwiam szybko, bardzo tanio, w niedzielę każdą i codziennie od 6 do 10 wieczorem. Tamże starszy uczeń gimnazjum rządowego tanio udziela korepetycji. Łódź, ul. Zakątna 78, pierwsza prawa jednopiętrowa oficyna. 2397

Sklep spożywczy do sprzedania, Karolew, ul. Grodzka. 2407—3—1

UWAGA!!! Tanio do sprzedania sklep Wiadomość: Lipowa 75. 2400—6—1

Uczeń klasy 7-ej gimnazjum Witkowskiego udziela lekcji Oferty sub. „Gimnazysta”. 2403

Zginiął paszport na imię Walerji Pł. szczyńskiej, wydany z Gostynina. 2297—3—1

Zginięła karta o paszportu na imię Marjanny Baczyńskiej, wydana z fabryki Weinberg i Stillerman. 2399—1

NA GWIAZDKĘ!!!

NA GWIAZDKĘ

polecam mój skład, zasobny w brylanty, wyroby złote, srebrne i platynowe, zegarki damskie i męskie po bardzo niskich cenach.

Edward Schindlauer, Piotrkowska 105.

2073 8

Każdy musi o tem wiedzieć, że **najsolidniejszy i najtańszy** Magazyn obuwia jest u **J. GOTLIEBA, Łódź, Zielona 5.**

Tysiące klientów nabyłem w tak krótkim czasie za solidne prowadzenie interesu i dobry towar.

Zawiadamiam Sz. Publ., że na przybliżające się święta przgotowałem wielki wybór po następujących cenach:

Filcowe ciepłe buty 8 rb. 50 k.	Damskie lak. kamasze 5 rb.
Lakierowane buty 8 rb.	„ giemzowe 4 rb. 50 k.
Szagrone buty 7 rb.	„ chromowe 4 rb.
Męsk. lakier. kamasze 5 rb. 25 k.	„ hambursk. 3 rb. 50 k.
„ giemzowe 5 rb.	Pantofle laktowane 3 rb. 50 k.
„ chromowe 4 rb. 75 k.	Kaloszówki 8 rb.
„ hambursk. 4 rb. 25 k.	

a także różne dziecięce buciki, ranne pantofle po takich cenach.

Za wdzięczność daję publicz. śliczny gwiazdkowy podarunek. Każdy klient zostaje fotografowany i otrzymuje ślicznie wykonane **2 fotografie bezpłatnie.** 1874—20—9

Wielki podarunek gwiazdkowy!

Zakład Fotochemiczny
KLISZE
 do statków, samochodów, maszyn, urządzeń etc.

SZKICE RYSUNKI
 w kółku, modnym

RETUSZE MASZYN
 z wykończeniem efektownym

R. BORKENHAGEN
 Telefon 2472 ŁÓDŹ Piotrkowska 105

